

1) Apply external consonant sandhi to the following combinations of sounds and write down the results in transliteration.

- a) -t + a- त
- b) -k + dh- ग्ध्
- c) -n + j- ज्ज्
- d) -k + n- इन्
- e) -m + i- मि
- f) -t + ś- च्छ्
- g) -ān + a- आन
- h) -m + t- ंत्
- i) -k + h- ग्घ्
- j) -t + t- त्त्
- k) -p + n- म्न्
- l) -k + l- गल्
- m) -n + l- ल्ल्
- n) -t + h- ह्त्
- o) -an + u- अनु
- p) -n + t- ंस्
- q) -p + t- प्त
- r) -t + l- ल्ल
- s) -t + d- द्त्
- t) -p + h- ब्भ्
- u) -t + ś- च्छ्
- v) -n + ch- ज्श् \ ज्छ
- w) -īn + a- ईन
- x) -in + ā- ईना

2) Resolve the sandhi below. Check if there is more than one possible source for each outcome.

- a) -dg → -t + g
- b) -pt → -p + t
- c) -ma → -m + a
- d) -bg → p + g
- e) -ll → -t + l
- f) -ddh → -t + h
- g) -nm → -t + m \ -n + m

3) What could underlie these sandhied final sounds?

- a) -l → t
- b) -d → t
- c) -t → t (+k/kh, +p/ph, +t/th + S/s)
- d) -n → n
- e) -g → k
- f) -k → k
- g) -p → p
- h) -ṃs → n

6) Apply the consonant sandhi introduced in this chapter to the following texts. Indicate also where words remain unchanged, but should be linked up in writing. Use transliteration or

devanāgarī, as you prefer.

पूर्वजन्मकृ तम् कर्म तत् दैवम् इति कथ्यते।
तस्मात् पुरुषकारेण यत्नम् कुरु यात् अतन्द्रितः ॥

पूर्वजन्मकृतं कर्मतदैवमितिकथ्यते।
तस्मात्पुरुषकारेणयत्नं कुर्याततन्द्रितः ॥

“Fate’ is the karma one accumulated in a previous life. That’s why one should exert one-
self in manly activity, tirelessly.’
(Hitopadeśa 0.44)

अस्मिन् तु निर्गुणम् गोत्रे नापत्यम् उपजायते।
आकरे पद्मरागाणाम् जन्म काचमनेः कुतः ॥

अस्मिंस्तु निर्गुणं गोत्रेनापत्यं उपजायते।
आकरेपद्मरागाणां जनं काचमनेः कुतः ॥

‘In this family, no child could be born without merits; how could a mine of rubies pro-
duce a shard of glass?’
(Hitopadeśa 0.59)

यस्मात् च येन च यथा च यदा च यत् च
यावत् च यत्र च शुभाशुभम् आत्मकर्म ।
तस्मात् च तेन च तथा च तदा च तत् च
तावत् च तत्र च विधातृवशात् उपैति ॥

यस्माच्चयेनचयथाचयदाचयच्च
यावच्चयत्रचशुभाशुभं आत्मकर्म ।
तस्माच्चतेनचतथाचतदाचतच्च
तावच्चतत्रचविधातृवशात् उपैति ॥

‘For whatever reason, by whatever means, in whatever manner, of whatever kind, to
whatever extent, whenever and wherever one performs a good or bad act, one bears its
consequences accordingly, under the sway of fate.’
(Hitopadeśa 1.89)

कत् चित् ज्ञातीन् गुरुन् वृद्धान् दैवतान् तापसान् अपि ।
चैत्यान् च वृक्षान् कल्याणान् ब्राह्मणान् च नमस्यसि ॥
कत् चित् शोकः न मन्युः वा त्वया प्रोत्पाद्यते अनघ ।

कच्चिज्ज्ञातीन्गुरुन्वृद्धान्दैवतांस्तापसानपि ।
चैत्यांश्चवृक्षान्कल्याणान्ब्राह्मणांश्चनमस्यसि ॥
कच्चिच्छोकोनमन्युर्वत्त्वयाप्रोत्पाद्यते अनघ ।

‘Do you bow when you see relatives, teachers, elders, deities, ascetics, sanctuaries and
auspicious trees and brahmins? You never provoke grief or anger, sinless one?’
(Mahābhārata 2.5.100–101.1)

READINGS

Introducing the Story of the Brahmin and the Mongoose

यः · अर्थतत्त्वमविज्ञाय वशं क्रोधस्य गच्छति ।
सः · अचिराद्भ्रश्यते मित्राद्ब्राह्मणः · नकुलादिव ॥

यः अर्थतत्त्वम अविज्ञाय वशं क्रोधस्य गच्छति ।
सः अचिरात् भ्रश्यते मित्रात् ब्राह्मणः नकुलात् इव ॥

Который реальность не созная, к силе гнева идёт
Он вскоре расстанется с другом, как брахман с мангустом.

The Importance of the Earth

भूमिकायां हि जायते सर्वं भूमिकायां सर्वं विनश्यति ।
भूमिका प्रतिष्ठा भूतानां भूमिका · एव परायणम् ॥ २०
यस्य भूमिका तस्य सर्वं जगत्स्थावरजङ्गमम् ।
तत्र अतिगृद्धाः · राजानः · विनिघ्नन्ति · इतरेतरम् ॥ २१ ॥

भूमिकायां हि जायते सर्वं भूमिकायां सर्वं विनश्यति ।
भूमिका प्रतिष्ठा भूतानां भूमिका एव परायणम् ॥ २०
Действительно, в земле рождается всё, в земле все разрушается
Земля – живых существ основа, земля же (их) последнее прибежище

यस्य भूमिका तस्य सर्वं जगत् स्थावरजङ्गमम् ।
तत्र अतिगृद्धाः राजानः विनिघ्नन्ति इतरेतरम् ॥ २१ ॥
Которого земля того весь мир недвижимый и движимый
Поэтому очень жадные цари убивают друг друга.

The Fates of Warriors

न च अपि एतान् हतान् युद्धे नृप शोचितुम् अर्हसि ।
प्रमाणं यदि शास्त्राणि गताः · ते परमां गतिम् ॥ ११ ॥
И даже этих падших в битве, о царь, оплакивать ты не должен.
Если то правильно писаниям следующие, они высшему пути(следующие)

(...)
हतः अपि हरति स्वर्गं हत्वा च हरति यशः ।
उभयं नः बहुगुणं न भवति निष्फलता रणे ॥ १४ ॥
Даже убитый обретает небеса, а убив обретает славу
Оба для нас (исхода) великие в битве (которые) случаются не напрасны